

Parlament d'En Joan Galcerà a l'obertura de la 12a Universitat Nova Història

Autor: Joan Galcerà Miralles

Data de publicació: 16-09-2025

Si no vau tenir l'ocasió d'escoltar-lo en directe aquí hi podreu llegir les seves paraules.

Vull expressar, d'entrada, el meu agraïment, com a membre del Consell Rector de la Universitat Nova Història, al Jaume Barrios, president de l'Associació Montblanquina d'Història i Pensament, a l'Albert Codinas, president de l'Institut Nova Història, i al Jordi Bilbeny, director de la 12a Universitat Nova Història, per haver-me donat l'oportunitat de ser avui aquí.

Vivim en un món on lo més fàcil és queixar-se, esperant que ens resolguin la vida els altres que considerem que estan més capacitats i així ens traiem les responsabilitats de sobre. Lo més transgressor és revelar-se i emprendre accions. Formar part de la societat civil i ser participatiu és precisament el que els nostres governants no volen que féssim. Per tant, hem de ser conscients del que fem.

Quan parlem de l'Estat espanyol, sempre el veiem com el culpable de tots els mals. Jo, quan més aprenc de la història de Catalunya, tinc més clar que els catalans ens hem fet la punyeta entre nosaltres. Continuem estant en una prolongació de la guerra civil del segle XV: seguim estant dividits entre la Biga i la Busca, entre carlins i liberals, i avui en dia ens tenen dividits entre esquerres i dretes. Res d'això no ens és útil.

Ens hem d'emmirallar en el que volem ser i lluitar per aconseguir-ho. La recuperació de la nostra història és el primer pas per recuperar la consciència col·lectiva de país que és el que ens falta. Necessitem més consciència de país!

Jo sóc de les Terres de l'Ebre, un lloc del qual ningú no s'ha preocupat de si estem bé o malament. Ni l'administració estatal, ni la Generalitat no ens fan cas. Però resulta que som el lloc dels Països Catalans on més tant per cent de gent parla català. I molts catalans diuen: "Sí, però també és una de les zones més pobres de Catalunya!". O sigui, parlem

català, però som pobres i hem de recórrer al conformisme i ens desvalorem.

Us faré cinc cèntims de la història de l'Ebre. A l'Edat mitjana, el riu Ebre era un dels llocs més dinàmics del país perquè era una ruta comercial de transport de llaüts. Aquest transport per l'Ebre va durar fins a mitjan segle XX i, per això, tenim una cultura molt arrelada al camí de sirga. El Llibre dels Costums de Tortosa va ser la base del Llibre del Consolat de Mar de Barcelona.

Al segle XVII, tota la línia que va dels Pirineus fins al País Valencià era plena de castells grans i poderosos, i molts venien del temps dels moros i d'altres eren d'origen templer. Però, a mitjan segle XVII, aquelles terres van ser ocupades per tropes franceses i, després, per tropes castellanes. Entre els uns i els altres ho van destrossar tot. Al meu poble, a Flix, que tenia un dels castells més grans de Catalunya i no se n'ha parlat mai més, no hi va quedar pedra sobre pedra. Fins i tot, les rondalles, a Flix, conten que la gent del poble, cansada dels francesos, va obrir les portes de les muralles per deixar pas als altres, pensant que no fossen tan dolents. No cal dir que els castellans no van tenir tampoc cap respecte ni consideració cap a la nostra terra. Els uns actuaven amb arrogància i els altres amb la rancúnia de la venjança constant. Però la gent de l'Ebre se'n va refer perquè no hi havia més remei que mirar endavant, sempre esperant que algú ens vingui a donar explicacions.

Voldria ressaltar-ne personatges destacats, alguns de coneguts, però la major part oblidats pels uns i pels altres: Jaume Ferran i Clua (de Corbera d'Ebre) i Innocenci Paulí i Galceran (de Tortosa).

D'una banda, Jaume Ferran fou un il·lustre metge i bacteriòleg català, que descobrí un vaccí contra el còlera. Va comptar, inicialment, amb el suport de les autoritats estatals, però la seva catalanitat el va deixar apartat i no va tenir opcions a més reconeixements internacionals. A qui sí que l'Estat va donar suport va ser a Santiago Ramón y Cajal, que va comptar amb els ajuts estatals oficials per aconseguir el premi Nobel. D'altra banda, Innocenci Paulí Galceran va ser el nostre Nikola Tesla català. Va dissenyar la primera xarxa elèctrica per a la ciutat de València i d'altres ciutats de l'Estat. L'any 1878, només dos anys després de la primera comunicació de Graham Bell, Jaume Ferran i Innocenci Paulí, que eren molt amics, van aconseguir, treballant conjuntament, una comunicació telefònica entre Tortosa i Tarragona emprant aparells de construcció pròpia. El 1879, van publicar un article sobre la instantaneïtat en fotografia, en què descrivien un procediment basat en una emulsió de bromur de plata i gelatina, que anys després es quedaria la Kodak, que creà un imperi empresarial.

Recuperar les biografies del nostres personatges destacats catalans ens ajudaria a recobrar la consciència de país i a valorar-nos molt més.

Personalment, em sento molt honorat de formar part del consell rector d'aquesta Universitat per tal de fer expansius els coneixements que ens ajudin a fer créixer la consciència de país.

Joan Galcerà Miralles

Membre del Consell Rector de la Universitat Nova Història.

Montblanc, 1r d'agost del 2025.